

2016-01-19

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/609-629

Kommunstyrelsen

Förebyggande av näthat bland unga

Motion den 21 september 2015 av Johan Kjellman, Mikael Carlsson, Shahin Malak och Bosse Ståldal (NL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det i Nacka kommun pågår ett förebyggande arbete kring näthat, samt att det är av särskild vikt att berörda nämnder bevakar frågan kontinuerligt.

Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

Datorer är ett viktigt verktyg i de studerandes skolarbete och fritid och tillgången till sociala medier via nätet för med sig ett högfrekvent användande. Motionärerna konstaterar att näthat är ett problem bland unga människor, och det finns en risk att det inverkar negativt på skolarbetet och på de ungas psykiska hälsa.

Det pågår ett förebyggande arbete kring frågan om näthat inom utbildningsnämnden, fritidsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden, vilka är de nämnder som motionärerna framhåller. Exempel på insatser som görs är föräldraföreläsningar, utmärkelsen *Utmärkt förening* och bibliotekens samarbete med *No Hate Speech Movement*.

Att näthat förebyggs och att ungas psykiska hälsa förbättras är mycket viktiga frågor, och det är av särskild vikt att berörda nämnder bevakar detta kontinuerligt. Det finns exempel på samarbeten över nämndgränserna men arbetet kan vara i behov av ytterligare samverkan. Det finns ett behov av ökad kompetensutveckling.

Förslagen i motionen

Motionärerna framhåller att det redan nu pågår ett arbete i skolor mot olika former av näthat. Syftet med motionen är att sätta fokus på att alla berörda nämnder är medvetna om problemet och samverkar så att arbetet mot näthat når ännu längre och minskar mängden av unga som drabbas.

Motionärerna föreslår

att utbildningsnämnden, fritidsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden tar initiativ till konkreta, förebyggande, verksamma metoder för att minska näthatet bland barn och ungdomar och förbättra den psykiska hälsan.

Att utbildningsnämnden tar initiativ till ett nämndöverskridande samarbete i frågan, främst i samverkan med socialnämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden.

Detta görs idag

Skola och förskola

Det förebyggande arbetet sker på skolorna bland lärare och rektorer. Fortlöpande temadagar för eleverna där *Schysst på nätet* är ett inslag är ett exempel på detta. Ett annat är ett arbete som ägt rum i år 8 med Ungdomsstyrelsens *Ett filter i huvet* som utgångspunkt, en slutrapport från tre av styrelsens uppdrag kring att förebygga ungas utsatthet på nätet. Föreläsare från Fryshuset har bjudits in och material från *No Hate Speech Movement* används. No Hate är en kampanj skapad av Europarådet men som i Sverige drivs av Statens medieråd på uppdrag av regeringen. Syftet med kampanjen är att höjda kunskapen, särskilt hos barn och ungdomar, om främlighetsfientlighet, sexism och liknande former av intolerans.

Kuratorer har tidigare deltagit vid föreläsningar i ämnet och haft i uppdrag att prata med elever om sociala medier. Inom barn- och elevhälsan lyfts det upp att det finns ett behov av en kompetensutveckling och ett gemensamt grepp för att lyfta frågan och hjälpa skolorna i sitt arbete.

Utbildningsnämnden har satt ett mål om att elever och barn ska vara trygga i verksamheterna, men hur det ska ske är just en fråga för verksamheterna. Målet följs upp av utbildningsenheten.

Omsorg

Socialtjänsten arrangerar föräldraföreläsningar kring temat och det beskrivs som att behovet är stort och att skolorna är aktiva. Information om föreläsningarna sprids via skolorna och det finns en prenumerationslista med möjlighet att få direktinformation till sin e-post. Dessa föreläsningar kompletteras med öppna föreläsningar. Det finns stöd till anhöriga med psykiskt sjuka som erbjudits och kommer att erbjudas föreläsningar om datorspel och internetberoende.

Inom Valfärd samhällsservice jobbar man med stöd och behandling, t ex utsatta ungdomar och deras familjer. De vänder sig själva till verksamheten när problem uppstår. De träffar

även barn och unga inom ramen för stöd till unga brottsutsatta då näthat eller mobbing anmäls. Det händer att de även träffar unga förövare. Behandlare och fältpersonal har gått kortare utbildningar inom ämnet för att kunna bemöta problematiken.

Fritid

Det görs förebyggande och uppmuntrande insatser. Bidragsberättigade föreningar kan få utmärkelsen *Utmärkt förening*, efter att ha genomgått ett en till två-årigt arbete kring olika teman såsom:

- Medvetet ledarskap, om allas lika värde, kränkningar, attityder och föreningens sociala ansvar
- Jämställdhet, flickors och pojkars lika möjligheter
- Ungas delaktighet och inflytande, ungt ledarskap, ungas representation

Föreningarna tar också fram handlingsplaner och/eller policydokument och implementeringsplaner kring områdena. *Utmärkt förening* är ett samarbete med SISI idrottsutbildarna.

De föreningar som inte genomgår ovanstående arbete bjuds under den årliga föreningsledarveckan in till föreläsningar och workshops kring nämnda teman. Till veckan 2016 kommer även kulturföreningar att bjudas in.

Vad gäller fritidsgårdarna har dessa haft projekt där fritidsledare utbildats i hur unga använder nätet och vad som händer där. En del gårdar har haft bestämda dagar och tider då "nätvandring" pågått, då fritidsledare funnits tillgängliga på nätet. Polisen har besökt några fritidsgårdar för att göra unga uppmärksamma på att saker som händer och sägs på nätet är likställda med sådant som händer i det verkliga livet.

Kultur

Vad gäller musik- och kulturskoleverksamheten finns målområden som anordnare ska arbeta med för att hålla bra kvalitet. Ett målområde är normer och värden, som också finns inom utbildningssystemet. Respekt för varandra ingår i området, varför det är naturligt för många anordnare att ta uppförhållningssättet mot varandra på nätet.

Biblioteken jobbar med att vara uppmärksamma på vad barn och ungdomar gör på nätet. De har bland annat precis som skolor varit i kontakt med *No Hate Speech Movement*, Biblioteken funderar kring hur ett eventuellt samarbete skulle kunna se ut. Ett exempel kan vara workshops och föreläsningar. Något som kommer att göras i samband med Nackas nya webb är att No Hate-loggan och länken <http://nohate.se> kommer att finnas med på lämpliga platser riktade mot t ex gymnasiet.

Biblioteken har också för avsikt att bjuda in högstadielklasser till workshops om maktlekar och dolda kränkningar utifrån en framtagen modell.

Inom all verksamhet som riktas mot barn och unga anses frågan om förebyggande mot näthat vara mycket viktig. Det pratas och informeras om detta i tonårsgrupper/tjejsnack. I t ex Studiefremjandens musikskola ska mangfald fremjas liksom allas lika varde och ratt till kunskap, kultur och utbildning. Fragan om nathat ska specifikt tas upp pa kommande musiklararmote.

Stadsledningskontorets utredning och bedomning

Kommunfullmaktige har antagit fyra overgripande mal som ar avsedda att styra sa att visionen uppnas och som foljer den grundlaggande varderingen. Malen ar *Basta utveckling for alla, attraktiva livsmiljoer i bela Nacka, stark och balanserad tillvaxt och maximalt varde for skattepengarna.*

Det forsta malet innebar bland annat att alla som bor och verkar i Nacka far basta mojliga forutsattningar for sin utveckling och att alla verksamheter har hog kvalitet och bidrar till en god halsa.

Det kan konstateras att forebyggande arbete kring nathat ar en viktig och aktuell fraga. Det ar ett problem bland unga manniskor och det paverkar mangas vardag och psykiska halsa.

Det finns inte nagra strategier framtagna men det pagar ett forebyggande arbete kring fragan om nathat inom utbildningsnamnden, fritidsnamnden, kulturnamnden och socialnamnden, vilka ar de namnder som motionarerna framhaller. Att nathat forebyggs och att ungas psykiska halsa forbattras ar mycket viktiga fragor, och det ar av sarskild vikt att berorda namnder bevakar detta kontinuerligt. Det finns exempel pa samarbeten over namndgranserna men arbetet kan vara i behov av ytterligare samverkan. Det finns ett behov av okad kompetensutveckling.

Forslagens ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser for barn

Att det finns en medvetenhet och ett aktivt arbete kring forebyggande av nathat ar av stor vikt for barn och ungdomar. Minskat nathat for med sig minskad psykisk ohalsa och inverkan pa skolarbete.

Bilaga

Motion

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Fornyelseenheten

Anna Gidmark
Fornyelseenheten